

Notitie Ecologische analyse stikstofdepositie Landgoed Vlasbeek, Epe

Datum: 8 juni 2020

Auteur: Ir. Alex Tabak

1. Aanleiding en doel

Het initiatief omvat de aanleg van een nieuw landgoed. Het landgoed is gelegen in het zoekgebied voor de ontwikkeling van de Wisselse poort. Dit omvat één van de EHS opgaven om de Veluwe te verbinden met de IJsseldelta. De projectlocatie is ongeveer 9,3 ha groot. De ligging van de projectlocatie is weergegeven in figuur 1.

Inmiddels is het landgoed Vlasbeek al gerealiseerd, alleen het beoogde huis nog niet. Omdat ten opzichte van het oorspronkelijke plan het bouwvlak iets verschoven is, is een bestemmingsplan wijziging aan de orde. De eerder opgestelde quickscan is meer dan 5 jaar oud, waardoor deze niet meer geldig is. Hiertoe is ook recent een actualisatie van de quickscan opgesteld. In het kader van de ontwikkeling van een nieuw landgoed is in 2010 en 2020 een ecologische quickscan opgesteld (Eelerwoude, 2010; Tabak Advies Ecologie, 2020).

Uit de uitgevoerde quickscans komt naar voren dat er geen sprake van het overtreden van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming.

Ten aanzien van de Wet natuurbescherming onderdeel gebiedenbescherming, konden mogelijke negatieve effecten van stikstofdepositie niet op voorhand worden uitgesloten. Hiertoe zijn Aerius berekeningen uitgevoerd (Tauw, 2020). Uit deze berekening volgt dat de realisatie van het huis (incl. het planten van circa 400 bomen/heesters) 0,01 mol/ha/jaar bijdraagt aan stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige leefgebied: *ZGLg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden*.

Er is ook sprake van beperkte stikstofdepositie op niet-overbelaste stikstofgevoelige leefgebieden.

Uit de berekeningen van Tauw volgt dat effecten door stikstofdepositie in de gebruiksfase niet uitgesloten is.

In deze notitie wordt beoordeeld of de toename van stikstofdepositie in de aanlegfase leidt tot aantasting van de beschermde natuurwaarden, aan de hand van de specifieke omstandigheden die op deze locatie gelden.

Tabak Advies Ecologie is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB), de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus.

Figuur 1: Ligging projectlocatie. Voor het grootste deel al gerealiseerd (Eelerwoude, 2010)

2. Kader geringe stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten

Wanneer een toename van stikstofdepositie op overbelaste stikstofgevoelige natuur heel gering en tijdelijk is, kan het toch zo zijn dat significante negatieve effecten kunnen worden uitgesloten (zie beslisboom Rijksoverheid, bijlage 1 en de website van BIJ12).

De interpretatie is dat o.m. rekening moet worden gehouden met de volgende zaken:

- Specifieke ecologische omstandigheden waarop de depositie plaatsvindt;
- Omvang van de stikstofbijdrage i.r.t. de kritische depositiewaarde (KDW) van de betrokken stikstofgevoelige natuur en de achtergrond depositie ter plaatse;
- Oppervlakte geschikt leefgebied waar de toename plaatsvindt;
- Staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstelling van de betrokken stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in het betreffende Natura 2000-gebied.

De KDW speelt een belangrijke rol in de ecologische onderbouwing, waarbij een overschrijding hiervan een belangrijke indicatie vormt dat een toename van de stikstofdepositie kan leiden tot aantasting van de natuurwaarde. Echter geringe overschrijding van de KDW van habitattypen of leefgebieden duidt niet altijd automatisch op aantasting natuurwaarden, en daarmee tot een significant negatief effect.

Indien significante negatieve effecten de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zijn uitgesloten, is een vergunningsaanvraag Wet natuurbescherming aan de orde, inclusief het opstellen van maatregelen om de effecten van stikstofdepositie weg te nemen.

3. Onderzoeksgebied en ingreep

Het landgoed is grotendeels al aangelegd, daarom omvat het onderzoeksgebied alleen het bouwvak van de beoogde woning en de directe omgeving. Het voornemen is ter plaatse een woning te bouwen en een boomgaard aan te leggen bestaande uit 400 bomen.

De ligging van het bouwvlak en boomgaard is weergegeven in figuur 2.

Figuur 2: Ligging bouwvlak (gele vlak binnen de rode cirkel). De paarse cirkel geeft de locatie weer van de beoogde boomgaard.

3. Omvang effect en beschrijving stikstofgevoelige natuur ter plaatse

Uit de Acrius berekening van Tauw (2020) volgt dat de aanlegfase 0,01 mol/ha/jaar bijdraagt aan stikstofdepositie op overbelaste leefgebied *Zoekgebied Lg14: Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden* (zie figuur 3).

Op deze locatie wordt de achtergrond depositie overschreden, daarom is er lokaal sprake van overbelaste stikstofgevoelige natuur.

Samengevat stikstofdepositie op overbelaste leefgebied ZGLg14

- Bijdrage stikstof 0,01 mol/ha/jaar gedurende een maximale periode van één jaar.
- Het betreft totaal een oppervlakte van ca. 280 m².
- Achtergronddepositie hexagoon ter plaatste is 1441,71 mol/ha/jr
- Kritische depositiewaarde *ZGLg14* is 1429,00 mol/ha/jr
- De overschrijding KDW t.a.v. de achtergronddepositie binnen dit hexagoon bedraagt 12,71 mol/ha/jr

Figuur 3. Ligging overbelast leefgebied ZGLg 14: Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden (paarse vlakjes binnen de rode cirkel), rondom het plangebied (witte vlakken) en rekenpunten Acrius aanlegfase (rode vlakken met getallen 1 t/m 4). Het lichtgele gebied bestaande uit hexagonen is het beïnvloedingsgebied van stikstofdepositie.

Stikstofdepositie op niet-overbelaste leefgebied Lg14:

Volgens de Acrius berekeningen vindt er buiten boven genoemde hexagoon stikstofdepositie plaats op een vlak met leefgebied Lg14. De depositie door de aanleg bedraagt 0,01 mol/ha/jr. Echter binnen de twee hexagonen waar het vlak ligt wordt de achtergrond depositie niet overschreden, waardoor hier geen sprake is van overbelaste stikstofgevoelige natuur. De achtergrond depositie ter plaatse is resp. 1225 en 1231 mol/ha/jr. Dit is ca. 298 mol/ha/jr onder de KDW van 1429 mol/ha/jr.

Het begrensde deel betreft een bomenrij. Het vlak is gemiddeld 5 meter breed en 130 meter lang (figuur 4)

Figuur 4. Ligging niet-overbelast leefgebied Lg14: Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden (gele lijn), waar stikstofdepositie optreedt door het initiatief. Het projectgebied is weergegeven met witte vlakken en rekenpunten Aeries aanlegfase met rode vlakken (getallen 1 t/m 4).

Stikstofdepositie op niet-overbelaste leefgebied Lg01:

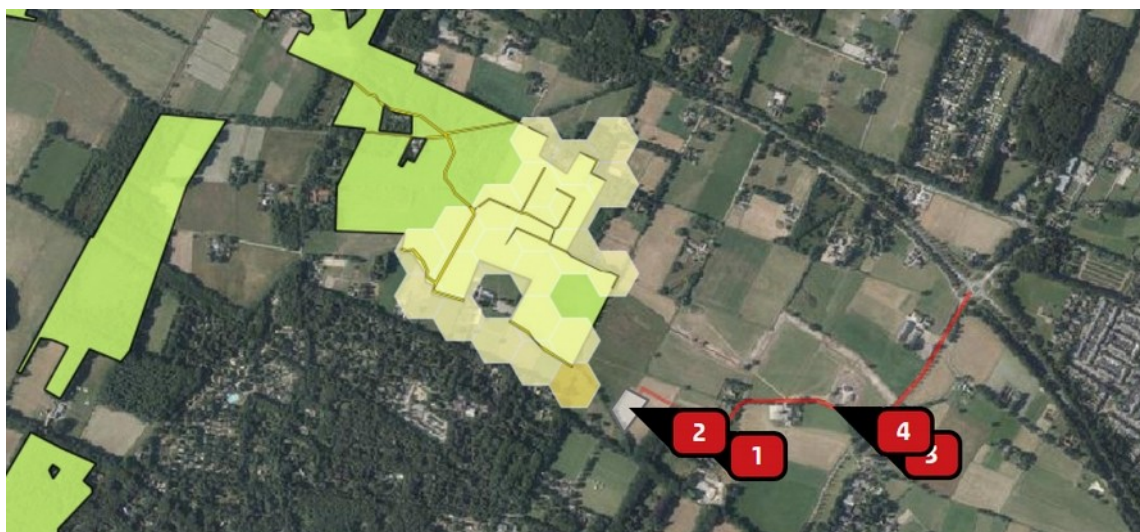
Uit de berekeningen volgt verder dat er stikstofdepositie plaatsvindt op de leefgebieden ZGLg01 en Lg 01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop. De depositie door de aanleg bedraagt op bijna alle vlakken 0,01 mol/ha/jr.

Binnen één hexagoon is de depositie 0,05 mol/ha/jr, over een beeklengte van 15 meter. Binnen één ander hexagoon is de depositie 0,02 mol/ha/jr, over een beeklengte van 60 meter. Beide zijn het dichtst bij het uitvoeringsgebied gelegen.

Binnen de hexagonen waar de leefgebieden liggen wordt nergens de achtergrond depositie overschreden, waardoor er geen sprake is van overbelaste stikstofgevoelige natuur.

De achtergrond depositie ter plaatse ligt tussen de 1202 en 1466 mol/ha/jr. Dit ligt in alle gevallen (ruim) onder de KDW van ZGLg01 en Lg 01, deze bedraagt 2399 mol/ha/jr.

De begrensde delen betreffen smalle watergangen of beekjes (figuur 5). De aanwezige beken heten Klaarbeek, Vlasbeek, Dorpsebeek en Paalbeek.

Figuur 5. Ligging niet-overbelast leefgebied ZGLg 01 en LG01: Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden (donkergele vlakken binnen lichtgele hexagonen), waar stikstofdepositie optreedt door het initiatief. Het projectgebied is weergegeven met witte vlakken en rekenpunten Aeries aanlegfase met rode vlakken (getallen 1 t/m 4).

4. Betekenis aanwezige stikstofgevoelige natuur voor behalen instandhoudingsdoelen

Verschil leefgebieden (Lg) en zoekgebied leefgebieden (ZGLg)

Leefgebieden (Lg) zijn die locaties waar geschikt leefgebied aanwezig is voor de soorten die in de herstelstrategie bij het betreffende LG-type worden genoemd. Het gaat daarbij alleen om delen van Natura 2000-gebieden waarin voor de betreffende soort een instandhoudingsdoelstelling geldt. Het gaat om bezet leefgebied dat de betreffende soort op dit moment voor de in het aanwijzingsbesluit genoemde functie(s) gebruikt. Daarbij wordt voor de afbakening in principe uitgegaan van beschikbare waarnemingen van de laatste 10 jaar.

Zoekgebied leefgebied (ZGLg) zijn die locaties waar dat geen bezet leefgebied aanwezig is, maar wel mogelijk bezet leefgebied is voor ten minste 1 soort die in de herstelstrategie bij het betreffende Lg-type wordt genoemd. Het gaat daarbij alleen om delen van Natura 2000 gebieden waarin voor de betreffende soort een instandhoudingsdoelstelling geldt.

(ZG) Lg14: Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden

Het leefgebied Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden heeft een betekenis voor de Draaihals en Zwarte Specht, beide zijn als broedvogel aangewezen voor het Natura 2000-gebied Veluwe. Effecten van stikstofdepositie kunnen zijn: een koeler en vochtiger microklimaat (Draaihals) en een afname prooibeschikbaarheid (Draaihals en Zwarte specht).

Draaihals

Voor Draaihals is bijna het volledige bosgebied van de Veluwe opgenomen als mogelijk bezet leefgebied. Maar in de praktijk komt de soort vaak voor op kapvlaktes. Gezien het tijdelijke karakter van dit habitat is dit echter niet te begrenzen en is daarom het volledige bosareaal aangemerkt als mogelijk bezet leefgebied (Rapporten Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats, Deel II).

Verder bestaat geschikt biotoop uit bosranden langs (afgeplagde) heidevelden en voormalige stuifzanden op schrale zandbodems. Waar de draaihals ook nestelt, altijd moeten berken als potentiële nestbomen in overvloed aanwezig zijn. Gebroed wordt in oude, meestal deels verrotte loofbomen. De draaihals eet mieren (vooral zwarte wegmieren en hun poppen). Ze zoeken ze in bomen en op de grond.

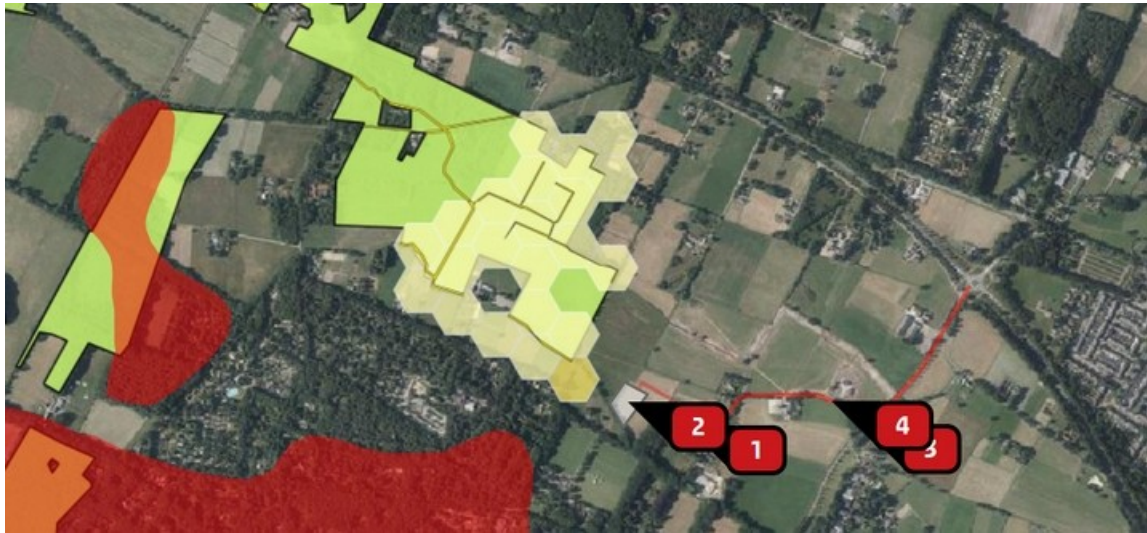
- Geen van de toegewezen leefgebieden binnen het beïnvloedingsgebied is geschikt als leefgebied voor Draaihals. Kapvlaktes en bosranden langs (afgeplagde) heidevelden op schrale zandbodems zijn niet aanwezig. Volgende gegevens van Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de soort de afgelopen 10 jaar hier niet waargenomen. Het aangewezen leefgebied (Lg) en zoekgebied leefgebied (ZGLg) binnen het beïnvloedingsgebied hebben geen betekenis als leefgebied voor Draaihals.

Zwarte specht

De Zwarte specht leeft in oude bossen van minimaal 100 ha, ook middeloude bossen mits oude lanen van beuk, Amerikaanse eik en eik aanwezig zijn. De soort is vrijwel exclusief aan zandgronden gebonden.

- Geen van de toegewezen leefgebieden waar door toedoen van de activiteit stikstofdepositie optreedt is geschikt als leefgebied voor Zwarte specht. Oude bossen van minimaal 100 ha zijn niet aanwezig binnen het beïnvloedingsgebied. Volgende gegevens van Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de soort de afgelopen 10 jaar hier wel in de omgeving waargenomen, op ca. 1,3 km afstand van de bouwlocatie. De soort is in de periode 2013-2016 een paar keer waargenomen aan de zuid- en westzijde van Bospark de Schaapskooi. Deze waarnemingen zijn buiten het

beïnvloedingsgebied gedaan. Het betreffende bospark ligt grotendeels buiten de begrenzing Natura 2000, maar vormt wel geschikt leefgebied (zie figuur 6). Het aangewezen leefgebied (Lg) en zoekgebied leefgebied (ZGLg) binnen het beïnvloedingsgebied hebben geen betekenis als leefgebied voor Zwarte specht.

Figuur 6. Inschatting ligging geschikt leefgebied Zwarte specht (rode gebieden), rondom het plangebied (witte vlakken) en rekenpunten Aerius aanlegfase (rode vlakken met getallen 1 t/m 4). Het lichtgele gebied bestaande uit hexagonen is het beïnvloedingsgebied van stikstofdepositie. De groene vlakken betreffen de begrenzing Natura 2000.

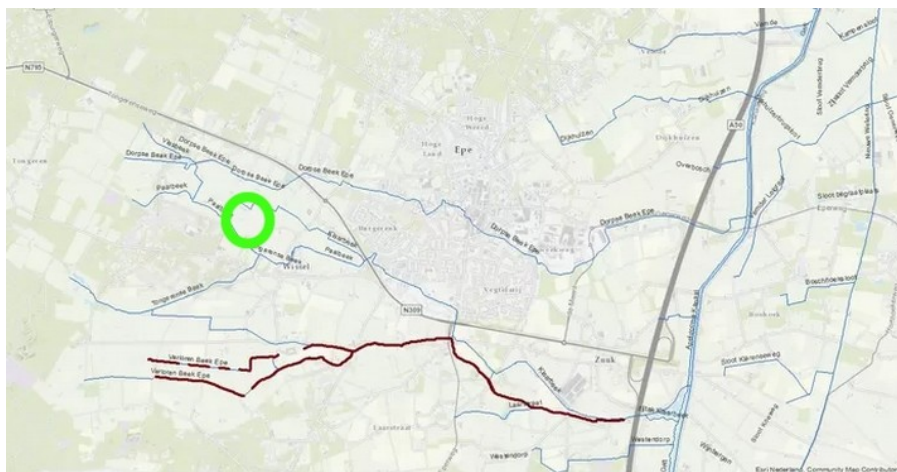
ZGLg01 en Lg 01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop

Het leefgebied Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop heeft een betekenis voor de Beekprik, deze is als habitatsoort aangewezen voor het Natura 2000-gebied Veluwe.

Beekprik

De Beekprik leeft in relatief koel, stromend water van natuurlijke, ondiepe beken, in sprengen en in de bovenloop van rivieren. Het is een typische bewoner van natuurlijke beken die een afwisseling vertonen van snelstromende, zandige trajecten en luwe, slibrijkere delen. De dieren sterven na de eiafzet. Enige tijd na het uitkomen van de eitjes trekken de larven iets beekafwaarts op zoek naar slibrijkere bodems. De larven leven de meeste tijd ingegraven in de fijnzandige bodem van gedeelten met zuurstofrijk water dat langzaam stroomt, met zo'n 10 cm/s. Zulke biotopen zijn vooral aanwezig in binnenbochten en andere luwe delen van meanderende, snelstromende beken.

- Er zijn geen waarnemingen van Beekprik bekend binnen het beïnvloedingsgebied stikstofdepositie van het initiatief. De soort is wel zeker aanwezig in de Verloren beek, vanaf ca. 1,5 km ten zuiden van de bouwlocatie (figuur 7). De soort is niet makkelijk te inventariseren, er zijn daarom geen recente onderzoeken beschikbaar. De beken binnen het beïnvloedingsgebied kunnen wel potentieel geschikt zijn voor de soort, het is daarom niet uitgesloten dat de Beekprik hiervan gebruik maakt.

Figuur 7. Ligging van de Verloren Beek (rode lijn). De groene cirkel geeft de ligging weer van de bouwlocatie.

5. Effectanalyse en conclusies

Stikstofdepositie op overbelaste leefgebied ZGLg14

- Het vormt geen potentieel leefgebied voor de aangewezen broedvogels Draaihals en Zwarte specht;
- De bijdrage stikstof 0,01 mol/ha/jaar gedurende een maximale periode van één jaar is verwaarloosbaar klein t.o.v. de KDW van 1429,00 mol/ha/jr voor ZGLg14. Het is sowieso onwaarschijnlijk dat deze kleine en tijdelijke stikstof depositie een negatief effect kan hebben op het leefgebied.

Stikstofdepositie op niet-overbelaste leefgebied Lg14

- Het vormt geen potentieel leefgebied voor de aangewezen broedvogels Draaihals en Zwarte specht;
- In relatie tot de achtergrond depositie is ter plaatste sprake van een stikstof onderschrijding van 298 mol/ha/jr. De bijdrage stikstof 0,01 mol/ha/jaar gedurende een maximale periode van één jaar is hierbij vergeleken verwaarloosbaar klein. Een mogelijk negatief effect op het leefgebied is niet aan de orde.

Stikstofdepositie op niet-overbelaste leefgebied ZGLg01 en Lg 01

- Het vormt potentieel leefgebied voor de aangewezen soort Beekprik;
- Volgens de PAS gebiedsanalyse Veluwe is nergens binnen het leefgebied van Beekprik sprake van overschrijding van de KDW. Het leefgebied Lg01 is in principe weliswaar N-gevoelig, maar de KDW ligt zo hoog dat de huidige en toekomstige (afnemende) N-belasting niet tot problemen zal leiden voor Beekprik.
- De achtergrond depositie ter plaatse ligt tussen de 1202 en 1466 mol/ha/jr. Dit ligt in alle gevallen zeer ruim onder de KDW van ZGLg01 en Lg 01, deze bedraagt 2399 mol/ha/jr.
- De KDW van 2399 mol/ha/jr ligt net onder grenswaarde van 2400 mol N/ha/jaar. Habitatypen en leefgebieden met waarden >2400 mol N/ha/jaar worden beschouwd als niet gevoelig voor stikstofdepositie (Van Dobben et al. 2012);
- Gezien het bovenstaande is de bijdrage stikstof van 0,01, 0,02 en 0,05 mol/ha/jaar gedurende een maximale periode van één jaar verwaarloosbaar klein. Een mogelijk negatief effect op het leefgebied is niet aan de orde.

De conclusie is dat significante effecten door stikstofdepositie niet aan de orde is. De tijdelijke toename van stikstofdepositie in de aanlegfase leidt niet tot aantasting van de beschermde natuurwaarden of natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veluwe.

Er geldt conform de *Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten* (bijlage 1) geen vergunningplicht.

6. Aanbevelingen

Aanbevolen wordt om voor de zekerheid contact op te nemen met het Bevoegd gezag.

De bekeringen van Tauw (2020) zijn gebaseerd op een scenario, waarbij wordt uitgegaan van een maximale inzet van materieel voor een dergelijk project. In de praktijk zal de uitstoot zelfs lager zijn.

7. Bronnen

De Bekenstichting, Beken Atlas Veluwe:

<https://gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html>

Eelerwoude BV, 2010. Quicksan Flora en faunawet Landgoed de Pirk, Epe.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2016. Rapporten Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats, Deel II.

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

PAS gebiedsanalyse 057 Veluwe, versie d.d. 15-12-2017

Sierdsema H., van Kleunen A., van den Bremer L., Sparrius L., Smit J., Gmelig Meyling A., Termaat T., Kranenbarg J., Hollander H., Zollinger R. & Stahl J. 2016. Leefgebiedenkaarten van de Natura 2000-gebieden en PAS-gebieden. Sovon-rapport 2016/21. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Sierdsema, H., R. Wolf, A. van Kleunen, Loes van den Bremer, Laurens Sparrius, John Smit, Adriaan Gmelig Meyling, Tim Termaat, Jan Kranenbarg, Hans Hollander & Ronald Zollinger 2015. Leefgebiedenkaarten van de Gelderse Natura2000-gebieden. Sovon-rapport 2015/67. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels: 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Tabak Advies Ecologie, 2020. Notitie actualisatie quickscan Landgoed Vlasbeek, voorheen De Pirk, Epe.

Tauw, 2020. Stikstofdepositie-onderzoek Landgoed de Wissel.

Van Dobben, H.F., R. Bobbink, A. van Hinsberg & D. Bal 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Alterra-rapport, Wageningen.

www.bij12.nl/onderwerpen/stikstof-en-natura2000/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/woningbouw-stikstofregistratiesysteem/
www.data.overheid.nl
www.nationaalgeoregister.nl
www.netwerkecologischemonitoring.nl/meetnetten/broedvogels
www.natura2000.nl
www.waarneming.nl
www.verspreidingsatlas.nl

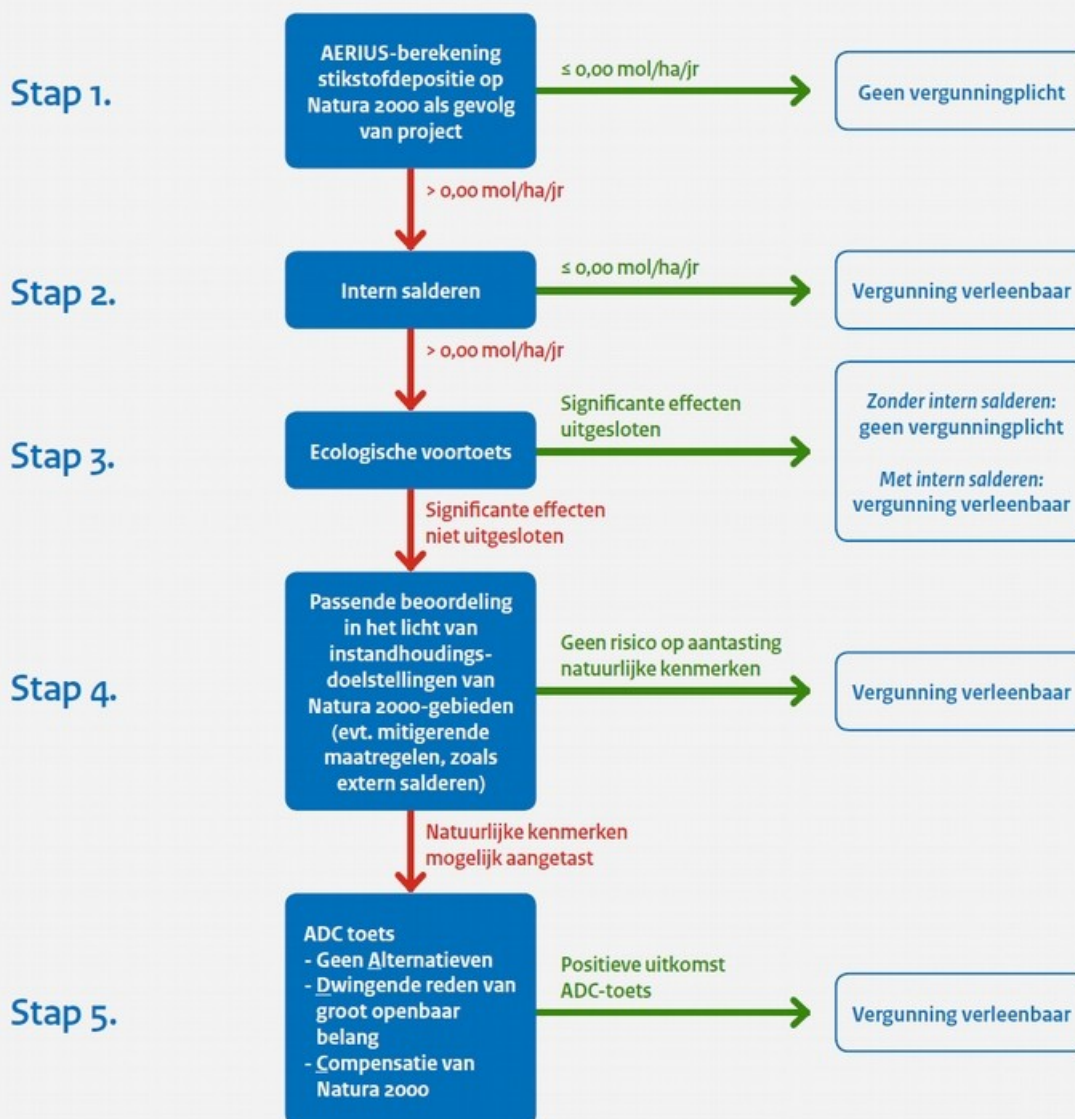
Bijlage 1 Beslisboom toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten

Rijksoverheid

Toestemmingverlening stikstofdepositie bij nieuwe activiteiten

Aan de hand van onderstaand stappenplan kunt u vaststellen of u vergunningplichtig bent onder de Wet natuurbescherming en welke instrumenten u kunt inzetten om voor een natuurvergunning in aanmerking te komen.

Toelichting

Stap 1 - AERIUS-berekening stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden als gevolg van een project

Verzamel informatie over de stikstofemissies per bron, bijvoorbeeld werkverkeer of mobiele werktuigen. Omdat de aanleg/bouw- en gebruiksfase beide deel uitmaken van een project, moet er voor beide fases worden bepaald hoeveel stikstofemissies hierbij vrijkomen en dienen er twee aparte AERIUS-berekeningen te worden gemaakt. Om de kans op een toename van stikstofdepositie zo klein mogelijk te maken, is het nodig om na te denken over (technische) mogelijkheden om de emissies zo laag mogelijk te houden. Denk hierbij aan het gebruiken van mobiele werktuigen met een zuinigere stage klasse¹. Bereken vervolgens met behulp van de AERIUS Calculator of de emissies resulteren in stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden. Als de uitkomst is dat er geen sprake is van stikstofdepositie, dus kleiner of gelijk aan 0,00 mol/ha/jaar, dan is er geen natuurvergunning nodig. Is er wel sprake van stikstofdepositie door de nieuwe activiteit maar kunt u intern salderen, ga dan naar stap 2. Ook kunt u voor sommige gevallen middels een voortoets uitsluiten dat een toename van depositie tot significant negatieve effecten leidt, zie hiervoor stap 3. Als u na stap 1 al zeker weet dat significant negatieve effecten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten, en u kunt ook niet intern salderen, dan kunt u de voortoets overslaan en gelijk beginnen met stap 4.

Stap 2 – intern salderen

Bij 'intern salderen' leidt de nieuwe situatie niet tot een toename van de stikstofdepositie ten opzichte van de huidige situatie. Bij woningbouw kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de bouw van een woonwijk op industriële of agrarische grond. Om te bepalen of de nieuwe situatie tot een toename van stikstofdepositie leidt, wordt een verschilberekening gemaakt tussen de huidige feitelijke stikstofdepositie (in zoverre deze vergund is) in de bestaande situatie en de stikstofdepositie in de nieuwe situatie. Bij het bepalen van de feitelijke depositie mag rekening worden gehouden met fluctuaties in uw bedrijfsvoering en aantoonbaar voorgenomen investeringen. Daarnaast zijn er bepaalde type projecten, en plannen ten behoeve van dergelijke projecten, waarvoor de vergunde depositieruimte geldt als uitgangspunt voor intern salderen, namelijk: wegen, vaarwegen, spoorwegen en luchtvaart, woningbouw, duurzame energieopwekking en energieprojecten van nationaal belang, projecten noodzakelijk in het kader van de nationale veiligheid en militaire activiteiten. Intern salderen mag worden meegewogen in de voortoets fase die is beschreven onder stap 3. De conclusie kan dan zijn dat door intern salderen er geen toename is van stikstofdepositie binnen het project of de locatie waardoor significante effecten bij voorbaat kunnen worden uitgesloten. U moet dan echter wel een natuurvergunning aanvragen bij het bevoegd gezag (vaak de provincie).²

Stap 3 – Ecologische voortoets

Als de AERIUS-berekening aantoont dat uw project leidt tot tijdelijke en/of zeer geringe stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebied, kan het toch zo zijn dat significante negatieve effecten via een ecologische voortoets kunnen worden uitgesloten. Hierbij

wordt rekening gehouden met de staat van instandhouding van de betrokken habitatype. Als er sprake is van stikstofdepositie op reeds overbelaste natuur zal een voortoets in de meeste gevallen niet voldoende zijn omdat effecten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten. Het advies is om hierover contact op te nemen met het bevoegd gezag. Voor nieuwe projecten waarvoor via een voortoets significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten is geen natuurvergunning nodig, tenzij u in de voortoets rekening houdt met intern salderen. Dan is wel een natuurvergunning vereist. Is het niet mogelijk om via de voortoets negatieve effecten bij voorbaat uit te sluiten, ga dan naar stap 4

Stap 4 - Passende beoordeling in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden (evt. rekening houdend met extern salderen)

Als significant negatieve effecten door stikstofdepositie niet kunnen worden uitgesloten, moet er getoetst worden of de kans bestaat op aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden. Hierbij moet beoordeeld worden of de stikstofdeposities een risico vormen voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen zoals deze voor elk Natura 2000-gebied zijn bepaald. Hiervoor wordt een ecologische 'passende beoordeling' opgesteld. Als de conclusie van de passende beoordeling is dat er geen risico bestaat op aantasting van natuurwaarden, kan de natuurvergunning door het bevoegd gezag (vaak de provincie) worden verleend.

Extern salderen meewegen in de passende beoordeling

Het is ook mogelijk om de negatieve effecten van een project te salderen met de positieve effecten van het (gedeeltelijk) intrekken van de vergunning van een ander project. Omdat hier de vergunning voor een activiteit buiten het project bij de passende beoordeling wordt betrokken, heet dit 'extern salderen'. Hier zijn wel strenge voorwaarden aan verbonden en hiervoor moet getoetst worden aan de beleidsregels van het bevoegd gezag zoals deze gelden voor extern salderen. Luidt de conclusie van de passende beoordeling dat er toch nog risico bestaat op schade aan Natura 2000-gebieden, dan is er voor sommige projecten nog de mogelijkheid van het succesvol doorlopen van de ADC-toets onder stap 5.

Stap 5 – ADC-toets

Als schade aan kwetsbare Natura 2000-gebieden en habitatype niet kan worden voorkomen, is er voor sommige projecten de mogelijkheid van het succesvol doorlopen van de ADC-toets. De drempel ligt hiervoor echter hoog. Er moet namelijk sprake zijn van:

- Het ontbreken van Alternatieven;
- Het bestaan van een Dwingende reden van groot openbaar belang om het project doorgang te verlenen (werkgelegenheid, volkshuisvesting, volksgezondheid, nationale economische belangen, verkeersveiligheid, duurzaamheid);
- De schade aan kwetsbare habitatype moet gecompenseerd worden door de aanleg van nieuwe natuur binnen of buiten de huidige Natura 2000 gebieden.

Bij het succesvol doorlopen van de ADC-toets kan de natuurvergunning worden verleend.

¹ <https://www.aerius.nl/nl/handleiding/sectoren/n-stage-klasse>

² Kijk op de website van BliZ en/of uw provincie voor de beleidsregels zoals deze gelden voor intern salderen.